

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

ماجرائ فدک

۹

عَلِیُّهَا
خطبه ی حضرت فاطمه

در مسجد پیامبر ﷺ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
فاطمه زهرا

ویژه دوره اول دبیرستان

فاطمیه ۱۴۴۲ قمری- ۱۳۹۹ شمسی

به نام خداوند بخشنده‌ی مهربان

فدک بخشش خداوند

به حضرت فاطمه علیها السلام

سرزمین فدک، بخشی از منطقه‌ای به نام خیبر بود که ابتدا یهودیان، ساکن و مالک آن بودند.

یهودیان خیبر بر خلاف پیمانی که با رسول خدا صلی الله علیه و آله داشتند با مشرکان قریش همدست شده و علیه پیامبر و مسلمانان توطئه کردند.

پیامبر برای حفظ جان مسلمانان در سال هفتم هجری، به جنگ با آنان رفت.

اهالی خیبر پس از چند روز مقاومت بالاخره با دلاوری حضرت علی علیه السلام و کشته شدن فرمانده نام‌آورشان "مَرَحَبَ خَیْبَرِی" به دست ایشان شکست خوردند و تسلیم شدند.

اهالی فدک که از شکست یهودیان خیبر باخبر شدند بدون جنگ با رسول خدا ﷺ صلح کردند و پذیرفتند که تمام باغ‌ها و نخلستان‌های ناحیه‌ی فدک متعلق به پیامبر باشد و آن‌ها به عنوان کارگر در آن‌جا بمانند و کار کنند و حقوق بگیرند.

طبق دستور خداوند در قرآن کریم (سوره‌ی حشر، آیه‌ی ۷) همه‌ی اموالی که بدون جنگ و جهاد مسلمانان بدست بیاید از سوی خدا در اختیار شخص پیامبر قرار می‌گیرد تا در مصارفی که در قرآن ذکر شده صرف شود و دیگران در آن حقی ندارند.

بدین ترتیب فدک در اختیار رسول خدا ﷺ قرار گرفت. سپس با نزول آیه‌ی ۲۶ سوره‌ی اسراء، پیامبر به فرمان خداوند، فدک را به تنها بانوی اهل‌بیت، حضرت فاطمه علیها السلام بخشید.

پیامبر این بخشش را در حضور تعدادی شاهد انجام داد و برای آن سندی نوشت.

وَ آتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ

حقّ خویشاوند نزدیک را به او بده.

(سورهی اسراء، آیهی ۲۶)

از این زمان تا هنگام شهادت رسول خدا ﷺ فدک در اختیار حضرت فاطمه علیها السلام بود و آن مادر مهربان، بخش چشم گیری از درآمد آن را در راه خدا انفاق می فرمود.

پس از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله چه شد؟

گروهی پس از شهادت رسول خدا ﷺ، حکومت را از امیرمؤمنان علیه السلام غصب کردند. آنها برخلاف فرمان پیامبر، ادعاً می کردند جانشین ایشان هستند.

امیرمؤمنان علی علیه السلام به همراه همسرش حضرت فاطمه علیها السلام و فرزندانش امام حسن و امام حسین علیهم السلام چندین شب به در خانه‌ی اصحاب پیامبر رفتند. حضرت فاطمه علیها السلام با یادآوری پیمان مردم در روز غدیر، از آنان یاری طلبید، اما جز تعدادی اندک کسی برای همراهی با حضرت علی علیه السلام حاضر نشد. امیرمؤمنان علیه السلام چون یاوران کافی نیافت بنا به وصیت پیامبر صبر پیشه کرد.

مخالفان که از وصیت پیامبر آگاه بودند، بدون نگرانی از جانب امیرمؤمنان علی علیه السلام و یاران اندکش، به اجرای توطئه‌های بعدی خود اقدام کردند. آن‌ها تصمیم گرفتند اموال اهل بیت را به زور بگیرند، لذا تمام میراث پیامبر و نیز سرزمین فدک را که در اختیار حضرت فاطمه علیها السلام بود غصب کردند.

دادخواهی حضرت فاطمه علیها السلام

حالا دشمنان، حکومت را در دست داشتند و اموال اهل بیت را نیز از آنان گرفته بودند.

حضرت فاطمه علیها السلام برای اعتراض به نزد خلیفه رفت و از غضب فدک شکایت کرد.

خلیفه با وجود آن که یقین داشت فدک از آن فاطمه علیها السلام است، نمی خواست آن را بازگرداند.

او می دانست اهل بیت نسبت به دنیا هیچ تمایلی ندارند و شکایت حضرت فاطمه علیها السلام مقدمه ای است برای گرفتن حق خلافت امیرمؤمنان علیه السلام.

خلیفه یقین داشت حضرت فاطمه علیها السلام با مطالبه ی فدک می خواهد، خلافت غضب شده ی امیرمؤمنان علیه السلام را پس بگیرد؛

همان طور که سال ها بعد وقتی هارون الرشید خلیفه ظالم

عباسی در مجلسی برای فریب مردم به امام کاظم علیه السلام گفت: من می‌خواهم فدک را به شما که وارث آن هستید برگردانم.

امام علیه السلام به او فرمود:

در صورتی حاضرم فدک را تحویل بگیرم که آن را به طور کامل به من برگردانی!

هارون پرسید: مگر حدود فدک چقدر است؟

امام علیه السلام به او فرمود:

وسعت فدک به اندازه‌ی تمام سرزمین‌هایی است که الآن بر آن‌ها حکمرانی می‌کنی.

هارون گفت: به این ترتیب برای ما چیزی باقی نمی ماند
و باید تمام حکومت خود را به شما واگذار نمایم!
امام علیه السلام به او فرمود:

من هم می دانستم تو نخواهی
پذیرفت.

خلیفه هم به خوبی منظور حضرت فاطمه علیها السلام را فهمیده
بود، به همین خاطر بهانه گرفت و از آن حضرت سند
و شاهد خواست.

حضرت فاطمه علیها السلام سند فدک را به همراه شاهدان
خویش به نزد خلیفه آورد و آنان شهادت دادند که
پیامبر فدک را به امر خدا به ایشان بخشیده است.

خلیفه شهادت گواهان را نپذیرفت و حتی یکی از
یارانش با جسارت فراوان، سند فدک را پاره کرد.

حضرت فاطمه علیها السلام تصمیم گرفت به مسجد برود و در حضور مردم کارهای ناشایست خلیفه و سکوت مردم را به آنان یادآور شود.

حضرت فاطمه علیها السلام به مسجد می‌رود

آن روز حضرت فاطمه علیها السلام به همراه برخی بانوان بنی‌هاشم به سوی مسجد رفت تا خطبه بخواند. مسجدی که پدرش رسول خدا صلی الله علیه و آله بارها او و همسر و فرزندان را در آن به مردم معرفی کرده و فرموده بود:

آنان عترت و اهل بیت من، برگزیده‌ی خدا، همراه و همتای قرآن هستند؛ اطاعت از آنان و دوستی با ایشان و بیزاری از دشمنان‌شان بر همگان واجب است.

مثل اهل بیت من در این امت مثل
کشتی نوح است هر کس در آن وارد
شد، نجات یافت و هر که روی
گردانید، به هلاکت رسید

در خانه حضرت فاطمه علیها السلام تنها دری بود که به فرمان خدا به داخل
مسجد پیامبر باز می شد و اهل بیت از آنجا به مسجد می آمدند.

راه رفتن بانوی بانوان بسیار شبیه پدرش رسول
خدا ﷺ بود و چادر او به قدری بلند بود که گاهی
پایین آن زیر گام‌های مبارکش می‌رفت؛

او تصمیم داشت برای آخرین بار و در حضور مردم
و بزرگان اصحاب پدرش، حق خویش را بطلبد و
پیمان مردم را با همسر بزرگوارش در **غدیر خم** به
آنان یادآوری نماید و از آنها بخواهد پیشوای
برگزیده‌ی آسمانی، امیرمؤمنان علی علیه السلام را یاری کنند.
آن حضرت به مسجد وارد شد و در پس پرده‌ای که
برای ایشان آویخته بودند، نشست.

ابتدا، از عمق دل، ناله‌ای سر داد؛ آن قدر جانسوز
که همه به گریه افتادند.

آن‌گاه با سخنانی شیوا ستم مخالفان و حقانیت
اهلبیت علیهم السلام را آشکار کرد.

بانوی بانوان سخن می گوید

بانوی نور، نخست سخن را با ستایش خداوند و شهادت به توحید و رسالت پدر بزرگوارش و صلوات بر آن حضرت آغاز کرد. سپس شرایط مردم در دوران جاهلیت^۱ و خدمات پیامبر در هدایت مردم را یادآوری فرمود:

خداوند پدرم حضرت محمد ﷺ را
به عنوان پیامبر به سوی شما مردم فرستاد.
... پیامبر می دید مردم مسیر خداپرستی
را گم کرده و بت پرستی می کنند ...
او مردم را از بت پرستی و گمراهی
نجات داد و دانایی و بصیرت بخشید و
به سوی دین پاک خدا راهنمایی کرد ...

آن بانوی آسمانی که جز کلام خدا بر زبانش جاری
نمی‌شد، در ادامه، دلیلِ واجب شدن برخی احکام را
بیان فرمود:

خدای حکیم، نماز را برای دوری مردم
از تکبر^۱ واجب نموده است؛
و روزه را برای پایداری در اخلاص^۲
قرار داده است ...

۱. خود را از همه بالاتر دانستن

۲. انجام کار فقط برای رضای خدا

خداوند، پیروی و اطاعت از ما اهل بیت
را برای سامان یافتن امر جامعه؛
و امامت و رهبری ما را برای دوری از
تفرقه واجب نموده است ...

خداوند مهربان، نیکی به پدر و مادر را واجب کرده تا از خشم او در امان باشیم؛ و صله‌ی رحم^۱ را برای افزایش طول عمر و زیاد شدن جمعیت، واجب ساخته است.

---

۱. یعنی ارتباط مهربانانه با بستگان و کمک کردن به آنان

سپس آن حضرت بار دیگر بر معرفی خود تأکید فرمود و زحمات امیرمؤمنان عَلَيْهِ السَّلَامُ را در یاری پیامبر برای برپایی اسلام به مردم یادآوری فرمود:

ای مردم!

بدانید من فاطمه‌ام

و پدرم حضرت محمد صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ است ...

شما به خوبی می دانید که پیامبر ﷺ پدر
من است نه پدر شما؛

او برادرِ پسرعموی من (علی عَلَيْهِ السَّلَامُ) است
نه برادرِ مردان شما! ...

پدرم، هر زمان که شیطان و مشرکان آتش
جنگ می افروختند، برادرش علی عَلَيْهِ السَّلَامُ را
به سویشان می فرستاد؛

و علی عَلَيْهِ السَّلَامُ تا آنان را شکست نمی داد
هرگز باز نمی گشت ...

علی عَلَيْهِ السَّلَامُ در راه خدا بسیار سختی
می کشید و تلاش می کرد.

او نزدیک ترین شخص به رسول خدا ﷺ
و سرور دوستان خدا، خیر خواه، سختکوش
و زحمت کش است و در راه خدا به
سرزنش ملامت گران اعتنا نمی کند ...

---

۱. در ماجرای "پیمان برادری"، پیامبر ﷺ از میان
مسلمانان امیر مؤمنان عَلَيْهِ السَّلَامُ را برادر خویش قرار داد.

آن‌گاه فاطمه عَلَيْهَا السَّلَامُ آن حجت الهی، مردم را به خاطر کنار گذاشتن فرمان خدا و بیعت با غاصبان سرزنش کرد و فرمود:

... هنگامی که پدرم پیامبر خدا صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ از دنیا به سوی بهشت رفت؛ همان بهشتی که جایگاه پیامبران الهی است؛ خارهای نفاق^۱ و کینه در میان شما آشکار شد. گمراهانی که پیش از این حرفی برای گفتن نداشتند، به زبان آمدند و افراد فرومایه‌ای که شخصیت مهمی نبودند، سر بر آوردند.

---

۱. نفاق: دورویی. به کسانی که خود را به ظاهر مسلمان جلوه می‌دهند ولی در اصل به خدا ایمان ندارند، منافق می‌گویند.

شیطان شما را (برای مخالفت با خدا و پیامبر ﷺ) صدا کرد، و دید چه زود دعوتش را می‌پذیرید و چه ساده فریبش را می‌خورید.

در حالی که هنوز زمانی از رحلت پیامبر ﷺ نگذشته و حتی ایشان به خاک سپرده نشده بود.

... بلافاصله آتش فتنه را برافروختید^۱ و به ندای شیطان گمراه پاسخ دادید و به خاموش کردن نور دین و نابود کردن سنت‌های پیامبر پرداختید...

---

۱. امیرمؤمنان را از جانشینی پیامبر کنار گذاشتید

سپس آن بانو که صاحب دانش قرآن است، با استدلال

به آیات وحی، حق خود را اثبات کرد و از خلیفه
مطالبه نمود.

شما از پدران تان ارث می‌برید و
می‌گویید که من از پدرم ارث
نمی‌برم؟!

مگر خداوند در آیه‌ی ۱۶ سوره نمل
نمی‌فرماید:

« سلیمان از - پدرش - داود ارث
برد » ...

مگر من دختر پیامبر ﷺ نیستم؟!

در حالی که مثل خورشید درخشان،
برای شما واضح است که من دختر
پیامبرتان هستم.

ای مسلمانان! آیا انصاف است ارثم را
به زور از من بگیرند؟

آن‌گاه به انصار^۲ رو کرده سفارش‌های پیامبر خدا
درباره‌ی خاندان رسالت و پیمان و وظیفه‌ی آنان در
پاسداری از دین خدا و اطاعت و حمایت از
اهلبیت علیهم‌السلام را یادآوری کرد و از آنان خواست تا با
دشمنان بجنگند و حضرت علی علیه‌السلام را یاری کنند و
حق اهل‌بیت علیهم‌السلام را بازگیرند:

ای انصار! چرا مرا یاری نمی‌کنید؟
مگر پدرم رسول خدا صلی‌الله‌علیه‌وآله‌وسلم نفرمود:
احترام هر کسی را باید در مورد
فرزندش نیز مراعات نمود؟ ...

آیا شما باشید و در مقابل چشمان شما،
میراث پدرم را به ستم از من بگیرند؟!
در حالی که صدای دادخواهی ام به شما
می‌رسد و همه از مظلومیت من آگاه
هستید؛

سلاح و سپر دارید و می‌توانید از من
دفاع کنید؛ اما پاسخ نمی‌دهید؟!
فریاد دادخواهی ام به شما می‌رسد و
کمک نمی‌کنید!؟!

با این حال هیچ یک از حاضران در مسجد به دفاع
از دختر پیامبر برنخاست.

چون سکوت و بی تفاوتی مردم به درازا کشید،

حضرت فاطمه علیها السلام فرمود:

من با این که می دانستم ما را یاری
نمی کنید؛

اما آن چه را لازم بود گفتم، تا برای شما
عذر و دلیلی باقی نماند ...

و دیگر بهانه ای برای کوتاهی کسی
وجود نداشته باشد.

سپس آن بانو، غاصبان را به عذابی سخت بیم داد و
مردم را سخت نکوهش کرد و دردمندانه از کوتاهی
آنان در یاری خویش گلایه فرمود و با تلخی، سخن
خویش را به پایان بُرد و فرمود:

این خلافت و حکومت و میراث من از
پدرم همچون شتری زین شده و آماده،
ارزانی شما باشد!

طنابش را محکم ببندید - اما بدانید
که - این شتری زخمی است و پایش
لنگ است^۱ و بدنامی‌اش همواره برایتان
باقی می‌ماند. ...

خداوند هرچه انجام می‌دهید را می‌بیند،
«و کسانی که ظلم می‌کنند به زودی
خواهند دانست که به کجا بازگشت
می‌کنند.» سوره شعراء/آیه ۲۲۷

---

۱. شما با این کار به سعادت دنیا و آخرت
نمی‌رسید.

آن‌گاه حضرت فاطمه علیها السلام غمگین و خشم فروخورده،
به خانه بازگشت در حالی که از آن مردم بی‌وفا و
نیرنگ باز بیزار و دل‌تنگ بود؛

شهادت حضرت فاطمه علیها السلام

خلیفه و یارانش که از بی‌وفایی و سستی مردم
مطمئن شده بودند، خواستند تا کار را یکسره کنند.
آنان برای گرفتن بیعت از امام علی علیه السلام به خانه‌ی
ایشان هجوم بردند و پس از آتش زدن در خانه و
شکستن آن، وارد منزل شدند و امام امیرمؤمنان
علی علیه السلام را با زور برای بیعت به مسجد بردند.
در این هجوم حضرت فاطمه علیها السلام به سختی مجروح
شد و فرزندش حضرت محسن علیه السلام قبل از به دنیا
آمدن، به شهادت رسید.

سرانجام بر اثر این جراحی، آن حضرت پس از مدت کوتاهی به **شهادت** رسید.

حضرت فاطمه علیها السلام برای این که نارضایتی خود را از مردم و ستمگران زمانه‌ی خود نشان دهد، وصیت کرد تا غاصبان حق امیرمؤمنان بر او نماز نخوانند و شبانه و مخفیانه دفن شود تا محل قبر ایشان پنهان بماند و نشانه‌ی آشکاری باشد برای آیندگان که حقیقت را بفهمند و گمراه نشوند!

یا علی !

من فاطمه ام دخت محمد ﷺ

خداوند مرا به همسری تو در آورد تا در
دنیا و آخرت همسر تو باشم . تو نسبت به
من از دیگران سزاوارتری ؛ از این روی (آن
گاه که دیدگان از جهان فرو بستم) مرا
حنوط کن و غسل بده و شبانگاه مرا کفن
بپوشان و بر من نماز بگزار ، و شبانه به
خاکم بسیار و هیچ کس را با خبر مکن !

تو را به خداوند می سپارم ،

و سلام مرا به فرزندانم تا

روز قیامت برسان !

فرازی از وصیت نامه ی حضرت فاطمه علیها السلام

در پاسخ سلام مادر

سلام بر شما ای مادر مهربان! که با روشنگری‌ها و دفاع از امیرمؤمنان عَلَيْهِ السَّلَامُ و **شهادت** مظلومانه‌ات و مزار پنهانت، راه حق و حقیقت را به همه‌ی ما نشان دادی. خوب می‌دانیم اگر امروز پیرو امام زمان حجة بن الحسن العسکری عَلَيْهِ السَّلَامُ هستیم، آن را مدیون شما می‌باشیم. ای مادر مظلومه! به پاس همه‌ی مهربانیت و سلامی که در آخرین روزهای زندگی‌ات ما را به آن مفتخر کردی، می‌کوشیم تا پای جان در راه شما اهل بیت عَلَيْهِمُ السَّلَامُ بایستیم. سلام شما را شنیدیم و در پاسخ می‌گوییم:

هماره از دشمنانت بیزاریم و دوستدار شما و خاندانت خواهیم ماند و در **شهادت** شما تا قیامت سوگواریم.

منابع و مأخذ :

١. بحرانی، سید هاشم، البرهان فی تفسیر القرآن، تحقیق: قسم الدراسات الاسلامیہ مؤسسه البعثہ، قم، مؤسسه البعثہ، بی تا.

٢. طبرسی، ابو منصور أحمد بن علی، الإحتجاج علی أهل اللجاج، تحقیق: سید محمدباقر الخرسان، نجف، دارالنعمان، ١٣٨٦ هجری قمری.

٣. فرات کوفی، فرات بن ابراهیم کوفی، تفسیر فرات، تحقیق: محمد کاظم، تهران، مؤسسه چاپ و نشر وابسته به وزارت ارشاد اسلامی، چاپ اول، ١٤١٠ هجری قمری.

٤. مجلسی، محمد باقر، بحار الأنوار، تحقیق: بهبودی وربانی شیرازی، بیروت، مؤسسه الوفاء، چاپ دوم، ١٤٠٣ هجری قمری.

٥. هلالی کوفی، سلیم بن قیس، کتاب سلیم، تحقیق: محمدباقر انصاری زنجانی، قم، دلیل ما، چاپ اول، ١٤٢٢ هجری قمری.

پرسش ها :

۱. چرا امیرمؤمنان علی علیه السلام پس از غصب خلافت، صبر پیشه کرد؟

الف. با دشمنان به توافق رسید.

ب. حکومت داری برایش سخت بود.

ج. چون یآوری نداشت بنا به وصیت پیامبر صبر کرد.

د. همه‌ی موارد

۲. حضرت فاطمه علیها السلام در خطبه‌ی خود، چه عبادتی را موجب پاک شدن انسان از صفت خودبینی و تکبر دانسته‌اند؟

الف. نماز

ب. روزه

ج. حج

د. پرداخت زکات

۳. حضرت فاطمه علیها السلام در خطبه‌ی خود، در امان ماندن از خشم خداوند را نتیجه‌ی عمل به کدام فرمان خدا دانسته‌اند؟

الف. خودداری از ناسزاگویی

ب. نیکی به پدر و مادر

ج. جهاد با دشمنان

د. مهربانی با یتیم

۴. بر اساس کدام آیه‌ی قرآن، پیامبر خدا فدک را به حضرت فاطمه علیها السلام بخشید؟

الف. **إِنَّا أَعْطَيْنَاكَ الْكَوْثَرَ**

ب. **وَّ بِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا**

ج. **وَآتَ ذَا الْقُرْبَىٰ حَقَّهُ**

د. **وَ أُمَّ الْيَتِيمِ فَلَا تَقْهَرَ**

۵. بر اساس خطبه حضرت فاطمه علیها السلام؛ {پایداری در اخلاص}

ثمره‌ی کدام عبادت است؟

الف. صدقه دادن

ب. کمک به همسایه

ج. نماز

د. روزه

۶. چرا حضرت فاطمه علیها السلام در مسجد به سخنرانی پرداخت؟

الف. یادآوری حق اهل بیت برای همراهی مردم در
پس گرفتن خلافت

ب. اثبات حق خود درباره‌ی فدک و میراث پیامبر

ج. دعوت مردم برای یاری امام علی علیه السلام در مبارزه
با ستمگران

د. همه‌ی موارد

۷. چرا حضرت فاطمه علیها السلام برای بازپس‌گیری فدک اقدام

کرد در حالی که نسبت به اموال دنیا بی‌تمایل بود؟

الف. فدک بخشش خداوند به ایشان بود و پشتوانه
اهل بیت در تبلیغ و برپایی دین خدا به شمار
می‌رفت.

ب. فدک حق ایشان بود که غصب شده بود و
مطالبه‌ی حق و تلاش برای پس گرفتن آن
پسندیده است.

ج . فدک مقدمه‌ای بود تا ستم دشمنان آشکار شود
و حق خلافت امیرالمؤمنین علی علیه السلام پیگیری شود.
د . همه‌ی موارد

۸. امام کاظم علیه السلام محدوده‌ی فدک را برای هارون
خلیفه عباسی، چقدر تعیین کرد؟

الف. همه‌ی خلافت اسلامی و حکومت بر همه‌ی
سرزمین‌های اسلامی

ب. سرزمین حجاز

ج. تمام منطقه‌ی خیبر

د. سرزمین فدک در منطقه‌ی خیبر

تذکر: این فرم برای مراکز طراحی شده که مایل به
برگزاری مسابقه هستند.

پاسخ نامه :

لطفاً پاسخ سؤالات را به صورت یک عدد ۸ رقمی
(۱۲۳۴۵۶۷۸) از سمت چپ بنویسید و ارسال نمایید.

الف	ب	ج	د
☐	☐	☐	☐ .۱
☐	☐	☐	☐ .۲
☐	☐	☐	☐ .۳
☐	☐	☐	☐ .۴
☐	☐	☐	☐ .۵
☐	☐	☐	☐ .۶
☐	☐	☐	☐ .۷
☐	☐	☐	☐ .۸

عنوان: ماجرای فدک و خطبه‌ی حضرت فاطمه علیها السلام در مسجد پیامبر
(ویژه‌ی دوره اول دبیرستان)

صاحب امتیاز: مرکز اسناد و کتابخانه تخصصی حضرت فاطمه زهرا علیها السلام
تألیف: سید حمید موسوی گرمارودی - سید عمران موسوی گرمارودی
طراحی و آرایه‌ها: مسعود عیدی

همه علاقه‌مندان به اهل بیت رسالت علیهم السلام می‌توانند
از این اثر به صورت رایگان استفاده نمایند.

آماده دریافت پیشنهادات شما هستیم.

تلفن: +۹۸ ۵۱ ۳۸۴۴ ۷۸۹۹

مشهد مقدس

فاطمیه ۱۴۴۲ هـ ق / ۱۳۹۹ هـ ش

